

Haandværkerens Standpunkt. Denne Forskjel ligger ganske vist dybt begrundet, og selv hos den ærede Ordfører have vi sporet den, idet vi fornylig have hørt, at han, medens han har holdt paa en længere Overgangstid for Haandværkerne, har været villig til at gaae ind paa en kortere Overgangstid for de Handlende. Med Hensyn til det foreliggende Afsnit kunde det vel være et Spørgsmaal, om det ikke ganske kunde udgaae af Loven, idet Handelslaugene vist ikke i samme Grad som Haandværkslaugene trænge til, at en saadan Overgangstid bevares. Imidlertid har jeg troet at maatte stille et Undringssforslag med Hensyn til et ganske specielt Punkt, navnlig med Hensyn til de ganske særegne Handelslaug, der bestaae i de 3 Kjøbstæder Alborg, Odense og Helsingør. Disse Handelslaug have en ganske anden Charakter end de Handelslaug, der bestaae her i Kjøbenhavn, da de angaae al Handel i Almindelighed og ere bestemt bundne til det Sted, hvor de findes, saaledes, at der f. Ex. ikke er Reciprocitet indbyrdes imellem disse 3 forskellige Kjøbstæder; de ere saa at sige indfødte Laug, der have hele Handelen der paa Stedet i deres Haand. Der har allerede tidligere, saavidt mig bekendt, været forhandlet i Indenrigsministeriet angaaende disse ganske særegne Laugs Ophævelse, saavidt jeg veed, allerede i 1849, og dengang var der slet ikke Tale om at give dem nogen Tidsfrist. Som jeg før bemærkede, har der vistnok slet ikke været nogen egentlig Nødvendighed for at udstrække Overgangstiden synderligt langt for Handelslaugene i Almindelighed, men for disse 3 Laug troer jeg slet ikke, der bør være nogen Overgangstid, og Grunden, hvorfor jeg ikke troer, at Handelslaugene behøve en Overgangstid, er ligesom den, at Handelen, som beres op af Conjunctionerne og den stigende Omsætning, slet ikke behøver at støttes paa den Maade, som jeg ikke kan nægte, at de forhaandenværende Haandværkere ganske vist behøve. Naar der i denne Sag har været Tale om de Handlendes og Haandværkerens Rettigheder, saa have vi allerede mange Gange hørt en tredjebetrægtning, og dette er selve Kjøbstædernes som Kjøbstæder. Disse kunne paa ingen Maade staaes sammen med Haandværks-

og Handelsmandens Interesser; de falde ikke ganske sammen, thi Kjøbstædernes Interesse omfatter alle i Kjøbstæderne boende Indvaanere, og ikke alene de Næringsdrivende, som her ere omtalte. Da vi igaar omtalte en Formueskat, stillede man sig paa Kjøbstædernes Standpunkt og meente, at denne burde bære en Deel af det, som nu tildeels falder temmelig haardt paa Haandværkerne; men, naar vi nu tage disse 3 Kjøbstæder for os, som have disse ganske særegne Laug, saa kunne vi dog ikke nægte, at det her er en stor Abnormitet i den hele Lov, og at man derfor maa gribe Leiligheden til, endogsaa i Overgangstiden, at tage denne Abnormitet bort. Det kan jo dog ikke siges begrundet i, at det er de 3 største Kjøbstæder i Landet, og at de derfor skulde undergives andre Regler end de andre Kjøbstæder i Landet, thi baade Randers og Aarhus have naaet den samme Høide som disse. Og det kan gjerne være, at, naar vi bibeholde de Indskrænkninger, som virkelig hvile paa selve Kjøbstæderne ved denne Indfødsret til Handel, der skal ligge i disse Laugsaatiller, at baade Randers og Aarhus i den Overgangstid, der er nævnt, vil overstyre disse 3 Kjøbstæder, og det forekommer mig derfor, at vi ere forpligtede til at gjøre, hvad vi kunne, i Særdeleshed for Helsingør, der ved Sundtoldens Ophør har lidt et ikke ubetydeligt Tab, og vi bør derfor gribe denne Leilighed til at yde Byen, altsaa baade Haandværkerne og Andre, den Understøttelse, som kan gives ved at fritage den for et saadant Baaud som det, der hviler paa den. Det er med disse Ord, jeg skal tillade mig at anbefale Forslaget. Jeg har ikke confereret med den ærede Ordfører eller den ærede Minister, men jeg har troet, at det laa saa aldeles i Sagens Natur, at jeg har godt Haab om, at dette Forslag vil blive vedtaget.

Ordføreren: Da jeg før standfede ved § 88, var det ikke paa Grund af, at der fra Udvalgets Side Intet videre var at bemærke med Hensyn til de §§, der ere under Forhandling, men fordi jeg antog, at Discussionen meest vilde have sættet sig til Hovedpunktet, nemlig Overgangstidens Længde. Hvad